

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt — kr.
Fél évre	2 frt — kr.
Negyed évre	1 frt — kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden Kedden

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

A szegénység igájában.

A földi jólét első és legfőbb feltétele a saját sorssal és helyzettel való megegyezés; a boldogságnak nem éppen elkerülhetlen alapja a vagyon, a gazdagság, mert vajmi sokan vannak olyanok, kik ezrek, sőt milliók fölött rendelkeznek és mégis nagy az ő boldogtalanságuk, melyet vagy testi nyavalyák, vagy családi háboruságok idéznek elő. A szegény munkásnak gyakran jobban ízlik az ő saját véres verejtékével szerzett száraz barna kenyere, melyet családjá körében és tűzhelyénél elfogyaszt, mint a gazdagnak az ő dús lakomái, melyektől utoljára is megcsömörlik.

Nem állíthatjuk tehát a gazdagságot, a földi javakban való dúskálást a boldogság kezdő határára, hanem igenis azt, hogy az embernek meg legyen mindene, a mire szüksége van, meg legyen tehát az ő tisztességes mindennapi kenyeré és ruházata s ne legyen aggodalma a jövőre nézve sem, hanem legyen biztos tudatában annak, hogy bár szerény és szegényes is a megélhetése, de ez azután egész életére biztosítva van.

Szüksége van kivált az ilyen sorsra a közélelokat szolgálónak s egyáltalán olyannak, ki valamely hivatalos állást tölt be, mert ennél mulhatlanul szükséges a teljes függetlenség, melyet pedig csak a sorssal való megegyezés biztosíthat. Ezek közé számíthatjuk az erdészeti személyzetet is, mely hivatva van mások vagyonával hűségesen sáfárkodni s azt a tulajdonosnak nem csak megcsönkíttatlanul fentartani, hanem még gyarapítani is, hogy tehát ennek a feladatának jól és kifogástalanul

mefelegessen, szüksége van arra, hogy a külvilággal szemben függetlenségét minden tekintetben megóvja és megtartsa, a gazda feladata lenne tehát alkalmazottjának olyan helyzetet teremteni, hogy az ne legyen kénytelen soha idegen segítséghez folyamodni, hanem minden szükségében a támaszt vagy önmagában, vagy az urában találja meg.

Ennek ellenében azt tapasztaljuk, hogy az erdészeti — kivált az altiszti — személyzet legnagyobb része a szegénység igájában nyög s nem csak hogy a mindennapi kenyeré és tisztességes ruházata nincs meg, hanem keseríti még napjait a saját és családjá jövőjének bizonytalansága is.

Az ember csak addig független, míg más embertársára nem szorul, mert a mint valamely legcsekélyebb szivességet is elfogadott, már lekötözöttjévé válik annak, ki azt neki nyújtotta. Jól tudja ezt minden ember s igyekszik is a maga javára kihasználni.

Alig hogy elfoglalja az erdőőr állomását s bevonul új állomás helyére, már megindul hozzá a nép áradata; az egyik hizelgő szavakkal dicséri őt magát vagy a családját, a másik valamely munkájában való segédkezését ajánlja föl s a világban járatlannak és tapasztalatlannak csak úgy dagad a szíve az örömtől, hogy jó sorsa ilyen derék, jóra való, barátságos nép közé vezérelte s nem látja azt, a mi a háttérben van, a rút önzést, mely csak a saját hasznát keresi. Nem tudja azt, hogy az, ki neki valamely szivességet tesz, ezt csak azért teszi, hogy majdan az ő viszont szivességét, jóindulatát, elnézését igénybe vehesse, mert a

a mai romlott, anyagi korban csak fehér holló számba mennek azok, kik a jót csak azért cselekszik, mert jó.

Az erény útjáról legkönnyebben a szegénység téríti le a gyarló embert s az éhes gyomor az, mely a legtöbb rosznak az előidezője; a bűnügyi krónikák tudnának e mellett legjobb tanúságot tenni. A nyomorral küzdő emberben mindig meg van a sorsával való elégedetlenség és a kisértés ördöge mindig ott ólálkodik körülötte.

Ismerünk fegyelmi ügyeket, melyek abból keletkeztek, hogy egyes erdőőrök holmi apró — cseprő ajándékokért, vizontszolgáltatásokért elnézéssel voltak tilosban legeltetők, fatolvajok vagy vadorzók irányában s ezért szigorú büntetést, gyakran a szolgálatból való elbocsátást vontak magukra. Nyilvánvaló, hogy ennek az eltévelyedésnek csak a pillanatnyi nyomor enyhíthetése volt a mozgató rugója, mert hiszen az igazi gonoszság nem fog csekélységekkel bibelődni, hanem olyanok után tör, melyek hivatva vannak őt egy csapásra vagyonhoz, jóléthez juttatni.

Jaj az olyannak, ki csak egyszer is megtántorodott a hűségben s szolgálatában engedékenységet tanusított! Olyan lejtő ez, melyen a megállapodás szinte lehetetlen, mert hogy első botlása ki ne tudódjék, azt mindig ujjakkal és ujjakkal kell tetéznie, míg végre megnyílik előtte az örvény, mely végkép elnyeli.

Ezzel kellene első sorban számot vetni azoknak, kik vagyonuk őrzésére, kezelésére, gyarapítására sáfárokat kénytelenek felfogadni. A tisztességes megélhetés biztosítása egyuttal a legjobb biztosítéka a hűséges és odaadó szolgálatnak, mert biztosítja a szolgálatot teljesítő függetlenségét az idegenekkel szemben s nem utalja az élet sora azoknak szivességére.

Ennek ellenében szomorúan tapasztaljuk, hogy a szolgálatadók legnagyobb része a szolgálati viszonyoknak éppen ezzel az oldalával nem számol s minden igyekezetét arra irányítja, hogy alkalmazotjainak silány javadalmazása által eszközöljön megtakarításokat a maga javára, nem gondolván meg, hogy éppen ez által tévesztette el a czélt, a melyet pedig elérni akart.

A jóindulat midig jóindulatot kelt s igaza van a példabeszédnek, midőn azt mondja: „jó tett helyébe jót várj!” mert gonosz ember az s nem érdemli meg, hogy az emberi társadalomban megtüressék, ki a jót rosszal viszonozza.

Vegyék azt tudomásul és fontolják meg jól az erdőbirtokosok akkor, midőn erdészeti személyzetük javadalmazását megállapítják s gondoljanak mindig arra, hogy vajjon ha a sors őket vitte volna az erdőőri pályára, mekkora fizetésre lenne szükségük, hogy abból családotól

TÁRCZA.

Életveszélyben.

Lapunk előző számában a tárcza rovatban szóvolt arról, hogy milyen nehéz az erdészeti szolgálat s mennyi veszélynek van kitéve az azt teljesítő, ha hivatásának lelkiismeretesen akar megfelelni. Az állítás megerősítésére legyen szabad nekem is itt elmondanom két rövidke ugyan, de való történetet, melyeket nem is azért akarok nyilvánosságra hozni hogy ezzel bárkit is elriasszak az erdészeti pályától, hanem inkább azért, hogy rámutassak, milyen elhibázott dolog a fegyverhasználatnak túlságos korlátozása. Ime a két történet:

I. Az orvvadász.

Szép őszi ezt szállt le a tájra s néma csend terült el erdők- mezőn; a siri csendet csak itt-ott szakítja félbe

a bagoly rémes huhogása és a falubeli kutyák csaholása. A kis falu házaiban egymás után sötétednek el az ablakok s lakóik pihenőre térnek, csak egy házból szivárog ki még fény s hallatszik ki néha nagyobb zaj; zürzavaros emberhangok, poharak csilingelésével vegyest.

A erdész háza ez, melyben vig kompánia gyűlt össze, megbeszélendő a másnapra tervezett vadászatot. Már a délutáni órákban gyülekeztek s a vadászat terve csakhamar meg is lett állapítva, mehetett volna kiki a mága útjára, de hát nem engedi ezt a magyar ember természete; annak — bármit tegyen is — befejezésül mindig áldomásra van szüksége s vajjon kinél van nagyobb vendégszeretet, mint a vadásznál? A gyöngye huzakodást, vanakodást könnyű volt legyőzni a szives marasztalásnak s folyt a vig mulatság a késő éjjeli órákig.

Reggel a meghatározott órában már mindenki helyén volt s rövid értekezés után szétoszlott a társaság elfoglalni állását. A kutyákat vezetőjük leszabadította a pórázról s az eddig csöndes erdő csakhamar

megélhessenek. Ne legyen kivált irányadó mindig csak az, hogy: „kutya akad, csak korpa legyen,” mert igaz ugyan és sajnos, hogy akad ember a leghitványabb fizetésre is, de azután más kérdés az, hogy milyen az a szolgálat, melyet gazdájának teljesít.

Lehetetlent kívánni botorság lenne és bizonyára senkinek sem jut eszébe, hanem azt, hogy kinek-kinek megadassék az ő tisztességes mindennapi megélhetése s ne legyen kitéve a a szegénysége szülte kisértésnek, igenis joggal megkívánhatjuk s midőn ezt tesszük, talán jobban tartjuk szemünk előtt maguknak az erdőbirtokosoknak, javát mintsem személyzetüknek érdekét.

Egy rendezett uradalom.

(Levél a szerkesztőhöz).

Tekintetes szerkesztő úr!

Becses lapjának 6-ik számában Ratimonszky Gábor tisztelt szaktársunk azzal foglalkozott, hogy az erdő-törvény 17 szakasza alá tartozó birtokosoknál az erdészeti altiszt személyzetnek nincsen biztosítva a megélhetése. Sajnos, hogy általánosságban véve nem lehet letagadni ezt a szomorú tényt, mégis mint mindenben a világon, úgy itt is vannak tiszteletre méltó kivételek s vannak olyan uradalmaink is, melyeknek vezetői míg egyrészt teljesen méltányolni tudják az erdészeti altiszt szolgálatának nem csak terhes és veszélyes, de egyuttal fontos voltát, másrészt nem feled-

keznek meg arról sem, hogy azoknak szolgálatát az érdemhez mértten díjazták és jutalmazták.

Nehogy pedig bárki is azt higgye, hogy csak a levegőbe s minden alap nélkül beszélek, ide állítom állításom bizonyítására a nagyváradi latin szertartású püspöki uradalmat, melynek magam is egyik szerény alkalmazottja vagyok.

Ennél az uradalomnál az erdészeti altisztek három osztályba vannak sorozva s fizetésük az osztályok szerint 250, 300 és 400 forint készpénz, természetbeni lakás, 32 ürköbbsméter hasábfá a házhoz beszállítva, 10 darab szarvasmarha, 10 darab sertés nyári legeltetése és 2—3 katasztrális hold földilletmény.

A mint ezekből látható, a nagyváradi latin szertartású püspöki uradalom erdészeti altisztjeinek javadalmazás dolgában — kivált más szaktársaikkal összehasonlítva — nem igen lehet panaszkodni, mert az bőles beosztás mellett a tisztességes megélhetést elégséges biztosítja. Az a mi eddig hiányzott, az öreg napokra, szerencsétlenség szülte bajok idejére való gondoskodás volt, de hála az isteni gondviselésnek és a nekünk ez által osztályrészül juttatott legkegyelmesebb urunknak, dr. Schlauch Lőrincz bíboros püspök Ő Eminenciájának most már ez a gond is legalább részben elmúlt rólunk.

Folyó évi január hó 5-ik napja örökké emlékeztetés marad a püspöki uradalom erdészeti altisztjeinél s érdemes arra, hogy arany betűbe foglaltassék, mert ezen a napon tartottuk meg a közgyűlést, mely hivatva volt alapját megvetni nyugdíjgyűlésünknek.

Mindenesetre nehéz feladat volt a melyre vállalkoztunk, de könnyűvé tette nekünk annak megoldását kegyes főpásztorunk és urunk, a püspök úr Ő Eminenciájának igazán atyailag gondoskodó, nemes szívre valló jótékonysága, melyből kifolyólag saját vagyonából

zajos lett vig csaholásuktól. Most következtek a megfeszült figyelem perczei; mindenki lázas izgatottsággal szorongatta puskáját s várta az üldözött vad kibukkanását; a legnagyobb élvezet ez, melyet csak a vadászat nyújthat. Mindegyik remeg a gondolatnál, hogy a vad nem feléje tör s mégis szívszorongva várja az első puskadurranást.

Végre eldördül egy lövés s nyombau utánna fölharsan a szerencsés vadász kürtjének hívó szózata. A vadászok a hang felé sietnek s éppen akkor érnek oda, midőn a szerencse kegyeltje törét mártja a különben is halálosan megsebezett vadkan szívébe.

A hatalmas állatot a szolga személyzet a tanyára szállította s ez alatt az erdész azt ajánlotta, hogy tartsanak most hajtóvadászatot még sokkal nemesebb vadra, a túlságosan fölszaporodott orvvadászokra. A társaság szívesen elfogadta az ajánlatot s az erdész kiosztotta a szerepet úgy a vendég vadászok, mint 15 erdőőrje közt. Az adott jelre mindenki elindult kiszabott irányába.

Az erdész maga egyik kedvelt erdőőrjét vette maga mellé s ezzel együtt nyomult az érintetlen, ős rengetegbe, tekintgetve jobbra-balra s figyelve minden neszre. Most egy óriás tölgy mellett haladtak el s midőn vagy 20 lépésnyiről visszaapillantanak, látják a melléje lapult orvvadászt, amint éppen célba veszi az erdészt s elhuzza a ravaszt.

Az egy csöví mordály csütörtököt mond s mire a gazember még egyszer megkísérthetné elsütését, már megragadja négy izmos kar s leteperi a földre. Örült dulakodás támad, a lefűlelt vadász halálmegvetéssel védi magát: egy alkalmas pillanatban kikapja tokjából az erdész revolverét s már mellének szegzi, de ezt is kicsavarják görcsösen záruló markából. Most a vadászkést igyekszik megkaparintani, de mindhiába, a túlerő végre is győzedelmeskedik s az erdők fia megkötözve hever legyőzői lábainál.

A bíróság négy év börtönt mért a veszedelmes emberre s midőn ezzel megjavítva szabadon bocsátották, lett belőle — újra a legveszedelmesebb vadász.

10000 forint alaptőkét kegyeskedett nyugdíj egyesületünk javára adományozni s ezen kívül még ugyanerre a célra a mellékhaszonvételekből is szép százalékot engedélyezni.

A nyugdíj egyesület alakuló gyűlését nagyságos Schlauch Nándor jószágigazgató úr mint elnök magas röptű, szép beszéddel nyitotta meg, mely után rá térünk a közgyűlés tulajdonképpeni tárgyaira. nevezetesen: megalakulás, az alapszabályok felolvasása és az altisztek közül két kezelő bizottsági tag megválasztása. Erre a tisztségre közfelkiáltással, egyhangulag Kovács Béla és Mada Mihály kartársak lettek megválasztva.

A közgyűlés befejezéseül tekintetes Géczy Lajos főtitkár úr volt szíves az altiszti személyzet nevében Schlauch Nándor jószágigazgató úr ő nagyságának köszönetet nyilvánítani a nyugdíj egyesület létesítése körül kifejtett buzgóságáért és fáradozásáért.

Az ünnepélyes nap legfényesebb pontja a gyűlés eloszlásával következett, midőn az altiszti személyzet tekintetes Hanzély István erdőmester úr vezetése mellett testületileg tisztelgett a biboros püspök úr Ő Eminenciájának kegyes színe előtt, hol Vánki György I. oszt. szaktárs mondott rövid, de szívből fakadó s mindnyájunk által mélyen érzett hálás köszönetet Ő Eminenciájának atyai gondoskodásáért, mire Ő Eminenciája viszont gyönyörű beszédben biztosította altisztjeit atyai jó indulatáról s mindegyikhez volt egy-egy szíves, biztató szava.

A tisztelgés után kedélyes közebédre gyűltünk össze a „Zöld fához“ címzett vendéglőben, melynél csakhamar megindult a felköszöntők hosszú sora. Az elsőt Vánki György kartársunk mondta Ő Eminenciájára és a jószágigazgató úrra, Novotny László, míg a tiszt karra Szántó Ferencz kartársak mondtak szép felköszöntőket

Ezzel be is fejeztük örömteljes és örökké emlékeztető napunkat s még csak az maradt hátra, hogy a nagy nyilvánosság előtt is még egyszer rójuk le a háládatottság adóját, melyet a magunk és családjaink jövőjeért olyan atyai szívvvel gondoskodó kegyelmes uraink dr. Schlauch Lőrincz biboros püspök úr Ő Eminenciája, nem különben nagyságos Schlauch Nándor jószág igazgató és tekintetes Hanzély István erdőmester úr irányában érzünk, kívánva mindnyájunknak, hogy őket az egek Ura még hosszú és öröm és boldogságteljes élettel ajándékozza meg mindnyájunk öröme és boldogságára.

Végül tisztelettel kérem a tekintetes szerkesztő urat, hogy levelemnek kedves lapunkban helyet adni szíveskedjék, mely kérésem mellett vagyok

Vaskoh, 1899 január 8. igaz hive

Zímányi Károly
urad. erdőőr.

Az ungvári erdészeti altisztek táncmulatsága.

Az ungvári m. kir. főerdőhivatali erdészeti altisztek által a perecsenyi „gyári vendéglő“ helyiségeiben rendezett táncmulatság nagy számu közönség közreműködésével folyó hó 14-én lőn megtartva.

Valamint a megelőző években, úgy mostan is a táncz helyiség fenyőgalyakkal és vadászati tropheákkal volt izlésesen díszítve és villanyos fénnel kivilágítva. Ezen alkalommal ismét bebizonyult ama sajnálatos tény, hogy a táncz helyiség mint ilyen, szűk méreteinél fogva meg nem felel, — az esti órákban a vendégek oly nagy számban érkeztek, hogy az azok befogadására elégtelennek bizonyult; legjobban érezték azt a tánczoló

II. A fatolvaj.

1895-ik évben Martonfán voltam állomáson, hol szinte nincs hiány a fatolvajokban s az embernek éjjel-nappal talpán kell lenni, ha jól megakarja őrizni a rá bízott erdőt.

Szeptember 16-án az alkonyat óráiban kint portyáztam védkerületemben s nem haszontalanul, mert csakhamar két előttem eddig teljesen ismeretlen fatolvajra bukkantam, kik még csak meg sem kísérelték a menekülést.

Eszembe tartva a vonatkozó ministeri rendeletet, zálogot követeltem tőlük, melynek adását azonban kereken megtagadták; ekkor neveiket kérdeztem s azt be is mondták hűségesen: Verebóri Sándor, Szalay Vendel, melyeket én — bár nem igen bízam benne, hogy valódiak — hűségesen bejegyeztem szolgálati könyvembe.

— Most pedig előre a martonfiai ispánhoz! — szóltam parancsolva.

Az én embereimben azonban mindenre inkább volt hajlandóság, mint arra, hogy parancsomnak enge-

delmeskedjenek s csak mikor látták, hogy türelmem veszni kezd s gorombábban fogtam a dolgot, indultak meg kelletlenül s folyton káromkodva haladtak előttem.

Igy ballagtunk már jó darabon, midőn azonban bejutottunk jobban az erdőbe, mintha csak összebeszéltek volna, egyszerre megrohantak s mielőtt megakadályozhattam volna, már fegyveremet is megragadták. Már — már lőni készülöttem, de utóvégre mégis meggondolkoztam s csak tovább csivódtam dulakodtam velük; hol én vágtam földhöz őket, hol ők engem. A fegyverem szíját karomra csavartam, hogy el ne vehessék. A kutyám is hűségesen részt vett a viadalban s az egyikről egészen letépte a gatyát, de egy hatalmas ütés után alább hagyott buzgóságával s ezt a pillanatot fölhasználva az egyik zsivány, hátulról került s elvágta a puskám szíját s a fegyver csakhamar az ő hatalmukba került és én teljesen ki voltam szolgáltatva kényükre — kedvükre.

Láttam, hogy végem van, ha nem sikerül a két gonosztevőt megkérlelnem, mert arczúráról le lehetett

párok s az első négyes alkalmával különösen a fiatal hölgyek, kiknek mitegy harmad része a terem kis voltánál fogva azon részt nem vehetett. — Kíváncsok, hogy ezen hátrányon a melléképületnek aránylag kevés költséget igénylő megnagyobbíttatása által mielőbb segítve legyen. — Derék altisztjeink, kik terhes szolgálatuktól rövid időre szabadulva, nagy ritkán mozdulnak ki hegyeik közül, fáradságot nem kimélve mindent elkövettek, hogy az est sikerét biztosítsák; de meg is lehetnek ezzel elégedve, mert az mind anyagilag mind pedig erkölcsileg fényesen sikerült. — A mindvégig kedélyes táncmulatságnak reggeli fél 6 órakor a nagybereznai vonat érkezete vetett véget.

Az erdészeti altisztek ezuton hálás köszönetet mondanak a vegyi gyár igazgatóságának a helyiségek és villamos világítás díjtalan átengedéseért; Hochstätter Henrik lovag igazgató urnak ismert előzékenységeért, — végül mindazoknak, kik akár közvetve akár pedig közvetlenül céljaikban, ügyükben támogatták. Itt különösen meg kell emlékeznünk Ladányi Frigyes m. kir. erdészjelölt úrról, a ki mint az itteni erdészeti altisztek segély egyletének elismert pártolója, sem fáradságot sem pedig anyagi áldozatot nem kimélve, egész oda adással igyekezett a táncmulatság sikerét előmozdítani és annak kedélyes hangulatát mindvégig fentartani. — A bevétel: belépő jegyek után 127 frt., felülfizetések után 26 frt., jegymegváltás után 73 frt. Magdó Márton és Sznoha Vilmos m. kir. erdőőrök által izlésesen készített és a jövedelem fokozására általuk felajánlott két darab csinos névjegytartó eladása után 22 frt. 50 kr, összesen 248 frt. 50 kr. A kiadás 55 frt. 32 kr. marad tehát tisztán 193 frt. 18 kr. mely összeg az ungvári erdészeti altisztek segélyező alap tőkéjének gyarapítására lesz gyümölcsözőleg fordítandó.

olvasni, hogy a legvégsőre vannak eltökélve, mégis midőn apró családomat említettem, fölébredt bennünk a már kialvófélben levő emberi érzés és szabadon bocsátottak.

Első dolgom volt most gazdatisztemnél tenni jelentést az esetről s azután egyenest a csendőrséghez mentem, honnan ki is rendelték mellém azonnal két embert, kikkel együtt mentem Bobára. Jól tudtam én azt, hogy a bementek nevek alapján hiába fogunk nyomozni, mert azok hamisak, így azután csak úgy taláломra kutattunk a nép közt, míg végre csakugyan sikerült kipuhatolnunk a két tolvajt Horváth Vendel és Nagy Sándor személyében. A dolog bíróság elé került s a vége az lett, hogy majdnem én lettem vádló helyett vádlott és megbüntetve, míg a tolvajok nagy örömeikre kimenekültek a bajból. —

Ime két eset, mely nyilván tanúsítja, hogy a fegyver használatot nem mérsékelni, de szigorítani kelene.

Közli
Süle István
kápt. erdőőr.

Felülfizettek: Aradi László 1 frt., Denk Ödön 1 frt., Elvert Pál 2 frt., 50 kr., ifj. Gajdos István 50 kr. Gáár Iván 50 kr., Gaiottó Franceskó 1 frt. 50 kr., Gebé Andor 1 frt., Hochstätter Henrik lovag 4 frt., Horny Gusztáv 50 kr., Ladányi Frigyes 2 frt., Láhner Ede 50 kr., Leck Lajos 50 kr., Magdó Márton 50 kr., Magyar László 50 kr., Petreczky János 50 kr. Rezy Vilmos 1 frt., Rochlitz Nándor 1 frt., Saenger Nándor 2 frt., Szentpétery István 1 frt., Sztanek Gyula 50 kr., Schulez Kelemen 1 frt., Tóth Károly 50 kr., Wappel József 1 frt., Wittich Lajos 1 frt., összesen 26 frt.

Jegyeiket megváltották: Ajtay János 2 frt., Dr. Bantlin Hugó 25 frt., Barátfalvi Béla 1 frt., Burdats János 1 frt., Dobránski Ferencz 1 frt., Döry József 1 frt., Jaczkovics Miklós 1 frt., Jakim István 1 frt., Jezi-erszki Sándor 1 frt., Kállay Mihály 1 frt., idb. Kárpa István 1 frt., Korláth Gyuláné 1 frt., Láhner Lajos 2 frt., Langer Bódog 1 frt., Laukó Sándor 2 frt. Medreczki, István 1 frt., Pásztor Sándor 1 frt., Polányi Lajos 1 frt., Ptacsek János 1 frt. 50 kr., Reich Jakab 2 frt., Reizmann Herman 5 frt., Rónay Antal 5 frt., Rózsay Rezső 1 frt., Schneider Gusztáv 1 frt., Sziklay Lajos 2 frt., Szegelethy János 2 frt., Svenda László 2 frt. 50 kr., Takács Miklós 1 frt., Torma János 1 frt., Zachár Jakab 2 frt., Papp Lajos 1 frt., Janoviczki János 1 frt., összesen 73 frt.

LEVELEZÉS.

Tekintetes szerkesztő ur!

Van szerenksém a gróf Széchenyi Kálmán Ő nagyméltósága iváni és újkéri uradalmi valamint az ezekkel kapcsolatosan bérbe vett iváni újkéri és Pusztasaládi vadász területeken a múlt 1898 évben lelőtt összes hasznos és káros vadaknak évi kimutatását beküldeni azon kéréssel, hogy azt kedves lapunkban közölni tenni sziveskedjék. —

A vadászatot egy Rábe Pál nevű francia gazdag pénzember bírja az uradalmi kastélyal együtt 10.000 forint haszonbérért: a vadász terület kitesz 19.000 kataszt. hold területet — amelyből 4500 kataszt. hold erdő.

Kimutatás Hasznos vadak: Szarvas 2, Őzvad 33, Mezei nyúl 4295, Teng. nyúl (Lapin) 3938, Fácán 496, Fogoly 4876, Fűrj 131, Vadlúd 1, Vadkacsa 16, Erdei szalonka 6, Vadgalamb 2, Bekasin 1, Összesen 13797. — Károsvadak: Róka 16, Nyest 2, Gőrény 25, Menyét 120, Kutya 39, Macska 99, Ebiborz 3, Bagoly 427, Solyom és Karvaly és ölyv 113, Vércse 261, Szarka 112, Kánya 572, Különfélék 19, Összesen 1808: hozzá adva a hasznos vadhoz a károsat 15605, Összesen a vadállomány nagyon szép volt — kivételt képeznek afácánok — melyekben a költési időszakban a nagyobb záporosó nagy károkat okozott s így abból az eredmény csak közepesnek mondható, egészen másképp van a tengeri nyulaknál.

Ez a vad az erdész embernek igen nagy ellensége s ahol az nincs meg honosítva, nem is képzelik a szaktársak, hogy mennyi kiszámíthatatlan kárt okoz úgy az erdészetre, valamint a mezőgazdaságra is az erdészetenél annyiban okoznak kárt, hogy a csemetéket az ültetés után (bármely fajta legyen is az) mind megrágnak, úgy szintén a vágásokban még a sarhajtásukat is, de még az elöltetett makkot — amikor az június hó végén kikelőben van, mind kikaparják és ez által az erdősítésekkel semmi eredményt sem érünk és az arra tett kiadások is haszontalanok, a kimutatásból elléggé kiviláglik, hogy elég nagy számban lettek löve — de amellett maradt annyi anya állomány, hogy a közelgő erdősítésekünk tönkre tevéséhez alkalmasak; miután pedig a vadászat nálunk bérbe van adva, azokat egészen kipusztítani sohasem lehet a mostani eljárás mellett, — amit előbb-utóbb az erdészetenek kell nagy mértékben megsynyleni; a többi más fajta vadból is — dacára a nagymennyiségű lelővéseknek — igen szép anya állomány hagyatott, — itt pedig közlöm még a vadászatokon részt vett vendégek névsorát: —

A vadász bérlő úr Rába Pál, ő kir. fensége gróf Altemore. Maxchand francia urak, Mecseny-báró nyugalm. tábornok, Bay úr, Bornemissza Gábor báró, ifju Döry József, öreg Döry József, ifju Döry huszár főhadnagy, Hanaubhuers gróf, Saiy báró, Simon Ödön főispán, Gablencz báró huszár kapitány, Guary Miklós föld-birtokos, Deuts francia úr, Széchenyi Gábor úr gróf, De La Gándara márki, Jankovits úr, Dörr úr Ausztriából, azonkívül még közlöm, hogy a Rába Pál vadászbérlő úrnak van egy intézője, 2 vadásza és 1 vadőrje — a kik mind németek. Gróf Széchenyi Kálmán Őnagyméltóságánál pedig vagyunk heten: 2 fővadász és 5 erdőőr kik mind magyarok és névszerint a következők: alulirott Ivánon, Ziegelhoffer Kálmán újkeren fővadász, Tóth József és Kajtár János iváni erdőőrök kik azonban majorokban vannak elhelyezve.

Haller József és Szabó József erdőőrök újkérett szintén az erdőben laknak; Horváth István erdőőr pedig Szolgagyőrött: a vadászbérlő úrnak a grófi személyzet vadászat ügyekben alá van rendelve, — a ki ezen szolgálatért a tarifa szerinti lődjakat köteles fizetni a vadászati haszonbéri szerződés értelmében s így a vadászbérlő, valamint annak személyzete és a grófi személyzet között kisebb nagyobb surlódások is történnek, a mennyiben vadász bérlő úr a grófi személyzetet tulságossan is igénybe vesszi, ami szintén az erdészetenek hátrányára van. —

Tekintetes szerkesztő úrnak még pár megjegyzést bátorkodom tenni — amire kérem szives elnézését és pedig az ujonnan alakult állami alkalmazottak nyugdíj egyesülete valamint ugyan a nem rég alakult több erdészeti altiszti segély egyesületek tárgyában. Ezen egyesületek alakításában fáradozó szaktársaknak csak is őszinte köszönetemet nyilváníthatom; de miután ilyen fajta uradalmi alkalmazottak mint jó magam nem

egyesülhet — vagyis annak tagja nem lehet, azért szerény néztem szerint egy országos erdészeti altiszti nyugdíj egyesületet kellene alakítani — amely felölelné úgy a magán és hitbizományi uradalmak, valamint az állami kezelésbe vett erdészeti altiszteit mit úgy kellene talán keresztül vinni, hogy arra egy bizottság választatnék meg élén a tekintetes szerkesztő úrral és egy nagyobb szabású kérvénnyel a nagyméltóság osföld-mivelési ügyi ministeriumhoz, esetleg még a magas kormányhoz kellene annak kivihetése végett járulni olyformán, hogy az kötelező lenne minden rendezett erdészetenél szolgálatban álló altisztre, az erre felmerülő költségek beszedésével pedig tek. szerkesztő úr bizatnék meg. Ez volna a zén szerény véleményem s ha esetleg én nem volnék helyes uton, kérném szives elését.

Kérem még a szaktársakat, nyilatkozni, hogy lehet-e csemetekertben mű trágyát hánálni? melyik fajtát, és hagyan kellene azt elvetni, a kérdéses csemete kertben csakis ákácza mag lészen elvetenző.

Miután itt egyetmást leirtam a tekintetes szerkesztő úrnak maradok

őszinte hive

Iván 1899 évi január hó 15-én.

Horvath János
urad. fővadász.

Különfélek.

Személyi hir. Kusztos Lajos m. kir. főerdőr a szászebesi m. kir. erdőhivatal dévai erdőgondnokságánál részben a hadseregnél, nagyobb részt pedig az erdészetenél töltött s 40 évet meghaladó hü és buzgó szolgálat után saját kérésére nyugalomba helyeztetett. A derék kartársnak, ki teljes szellemi és testi erejében vonul pihenőre, őszinte szívünkől kívánjuk, hogy jól megérdemelt nyugalomát még sokáig jó egészségben élvezhesse, magunknak pedig, hogy lapunknak továbbra is olyan buzgó hive maradjon, mint eddig volt.

Erdészeti zsebnaptár még mindig kapható lapunk szerkesztőségében ajánlott küldéssel 1 frt 65 krajczárért.

Orkán a murányi hegyek közt. A Garam-völgy és Murány közt emelkedő hegyekben borzasztó orkán pusztított a legutóbbi éjszakákon. Az első napon még langyos, nyári zápor hullt, éjjel már havazott, s reggelre vastag hó borította a vidéket. Másnap egész nap havas eső esett s a következő éjszakán méteres hóréteg lepte el az erdőt. Borzasztó szélvihar kerekedett erre, a mely a legvastagabb fákat derékban törte ketté s az országutat hóval úgy eltorlaszolta, hogy a fuvarosok kénytelenek voltak kocsijaikat ott hagyni s állataikkal együtt az uthoz közelebb eső falvakba menekülni. Elrekedt a posta is, a melyet csak több órai késéssel tudtak utnak indítani. A fennakadt közlekedés más napon ismét megindult, de a szélvihar egyre tart s ha a havazás megint beállt a vidéket teljesen elzárva a világtól.

Vilmos császár s a silbakok. Potsdamból érdekes apróságokat írnak, a mik ismét világot vetnek ama nagy szeretet titkára, a melylyel a német katonaság Vilmos császárt körülveszi. Karácsony éjjel a császár meglepte az új palota mellett silbakoló katonákat. Az egyik őt így köszöntötte az uralkodót:

— Jó estét, alezredes ur!

A sötétben azt hitte, hogy az alezredes áll előtte. A császárt jókedvűvé tette a tévedés s erősen faggatta a katonát, vajjon igazán hasonlít-e az öreges, kissé rogyott térdű alezredeshez? Ennek azonban az ijedségtől nem jött ki hang a torkán.

Egész másképp viselte magát a másik silbak, a kit megkérdezett a császár, vajjon elfogad-e pénzt tőle? A katoná, a ki tudta a kötelességeit, természetesen uemmel felelt. A mikor a császár megkérdezte, hogy miképp adhatna neki ajándékot, az őt vidáman mutatott egy kőszoborra:

— Tessék annak a szájába beletenni a pénzt, majd ha vége van a szolgálatomnak, kivehetem onnét!

— S mit csinálsz a pénzzel?

— Emlékül fogom eltenni, felség, — jelentette ki; másnap reggel csakugyan ott talált a szobor szájában egy aranyat.

A bajazzó tragédiája. Széplakon egy héttel ezelőtt vándor komédiás trupp ütötte fel a sátrát. Pénteken is előadás volt, a melyen a társaság starja, Vitor György klown töltötte be a program nagy részét. A publikum harsogó kacaja azonban hirtelen megfagyott a rémülettől: a cigánykerekező bajazzó egyik paripa elé került, a mely kirugott s összezúzta a patkóival a szegény bohóc fejét, úgy hogy belehalt. A széplakiak a szerencsétlenül járt ember családjának sok élelmiszert és pénzt gyűjtöttek össze.

Huszonnégy tengeri óra. Ez a mostani időszak mindig viszontagságos a tengeren, tolyvást nagy viharok járnak és egyik kritikus nap a másikat éri. Egy olvasónk, a ki Január 8-dikán érkezett Triesztből Alexandriába, leírja, milyen keserves volt a menetelük Egyiptomba, pedig az osztrák Lloyd egyik legpompásabb, India-járó gőzösén utazott.

— Szerdán déli 12 órakor indult el, ugymond, a Szemiramisz Triesztből. Pénteken vihar érte utol a hajót. Nekünk vasárnap reggel kellett volna Alexandriában kikötőnk. Vasárnap reggel a legnagyobb viharban érkezünk meg, de nem lehetett a kikötőbe jutni a viharban, mely bizton a homokzátonyra vitte volna a hajót. Teljes 24 órát vesztegelt tehát a hajó a szabad tengeren, várva míg a kikötőbe juthat. Rettenetes 24 óra volt. Az emeletnyi hullámok keresztülkasul száguldtak a veszteglő hajón, a mentő csónakok készenlétben. Jajveszékű nők, halálra szánt férfiak fetrengtek betegen és várták a biztos bajt. Végre reggel felé csillápodni kezdett a hullámok dűhe s a gőzös kiköthetett. Eppen idején volt, mert a hajó gépét teljesen tönkretette a vihar. Szárazföldet értünk végre, de tudom, hogy a ki a Szemiramiszon volt az soha életében nem felejtí el ezt a 24 órát. (B. H.)

Öngyilkosság az erdőben. Sumjáczi gömör-megyei községben az erdő közepén felhasított mellel, vérbefagyva találták meg egy este Benkő György szegedi illetőségű ácslegényt. Benkő sumjáczi tűzkárosultak most épülő házain dolgozott. A múlt októberben a nyakát metszette fel beretvával, de akkor az orvosi segítség megtartotta az életnek. Minden jel arra mutat, hogy öngyilkosság áldozata. Tettét valószínűleg örülési rohamában követte el.

A szultán és a Maximpuska. Maxim Hirám, az ősmert amerikai főtámláló, a kinek többek közt a revolver-ágyut is köszönjük, nem régiben egy társaságban elmondotta, hogy a török szultánnak bemutatott egy megrendelt gép-puskát, a melynek önműködő golyószórója percenként hatszáz lövedéket képes kilökní. A mikor a szultán meglátta a rettenetes gyilkoló szerszámot, aggodalmasan rázta a fejét, szépen becsomagoltatta a félelmes masinát és biztos helyre szállíttatta, a hol senki sem férhet hozzá. A feltámlálót pedig, nem éppen kegyesen, elbocsátotta.

Elégett gyermek. Nagy szerencsétlenség történt Szentesen. Hoffmann odavaló divatárkereskedő családjával együtt a színházban volt s csak 14 éves leánykája s egy kis fia maradt otthon. A leányka lefekvés előtt egy székre állt, hogy eloltsa a függő lámpát, a szék azonban kiborult alóla s a gyermek feje olyan erővel ütődött a lámpához, hogy az lezuhant s explódált. A színházból hazahívott szülők csak a leányka megszenesedett holttestére borulhattak. A kis fiu is halálos égési sebeket szenvedett.

Az ébresztő óra. A minap Zúrikben mulatóságos eset történt, melynek főszereplője egy zúriki műegyetemi professzor, a kinek az a rossz szokása van, hogy sokszor az óra lejártá után is jó ideig folytatja még az előadást. Néhány jókedvű diák, a kiknek sehogy sem tetszett ez a dolog és azt tartották, hogy teljesen még, ha ők a csöngetés hallgatják tudós tanáruk előadását, elhatározták, hogy megtréfálják és egyuttal figyelmeztetik rossz szokására. Vettek tehát egy ébresztő-órát és pontosan arra az időre igazították, a mikor a csöngetés az óra végét jelzi. Az ébresztő-órát azután elrejtették a katedrán a papirosok között, azt remélve, hogyha a tanár ur nem is hallja meg a csöngetést, az ébresztő óra zörgését bizonyára meghallja. A tudós tanár éppen magyarázatának közepén volt, mikor pokoli lármával megindult az óramű. Azok a diákok, a kik nem voltak beavatva a titokba, rémülten ugráltak föl helyükről, de csakhamar megértették a tréfát és nagy lármával helyeselték. A tanár nyugodtan megvárta, míg az általános láрма lecsöndesedett, azután így szólott;

— Köszönöm önöknek uraim e csekély figyelmet; majdnem elfelejtettem, hogy éppen ma van a születésem napja. Az ébresztő órát különben is nagyon jól használhatom. Feleségem régóta óhajtott egyet a cseléd számára. Igazán nagyon kedves volt önöktől.

Ezután mintha semmi sem történt volna, folytatta félbeszakított előadását, melyet ez alkalommal csak jó negyedórával később fejezett be. A professzor ur felelete olyan jól sikerült, — bár az ő bőrükre ment — még hogy a diákok is nevettek rajta.

Szerkesztői üzenetek.

Beszeda János urnak. Közép-Revúca. A pénz csak f. hó 17-én jutott kezeinkhez s így a lapot csak ekkor küldhettük.

Holló Sándor urnak Béles. Úgy a mostani küldeményt, mint a múlt évben röpiratra küldött 2 frtot köszönettel vettük. A röpirat számításunk szerint márczius elején készül el. Jávorka János a szászsebesi erdőhivatalnál van; lakása: Gredistye, u. p. Szászváros. Strömpel Emil hollétéről mit sem tudunk. Lapunkat egyik sem járátja. Köszönet buzgólkodásáért és szívélyes üdvözlét!

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos
Podhradszky Emil.

FONTOS! a vadászat kedvelőire, erdőőrökre, vadőrökre, erdőőri és vadőri szakvizsgákra készülődőkre nézve, hogy a különféle hasznos és káros vadak szaporodási helyeiről, a vemhesség vagy költés idejének tartamáról, a szaporulat mennyiségéről, valamint azok testnagyságáról tájékozva legyenek s egyeseknek, kivált a kártékonyaknak nyomait ismerjék.

Mindezeket egy pillanat alatt megmutatja a

★ VADÁSZ-NAPTÁR, ★

mely hasznossága mellett még minden vadászszoba falának valódi díszét is képezi. Különösen jellemzi ezt a naptárt könnyű áttekinthetése.

A Vadász-Naptár megrendelhető szerzője **FUKÁSZ ISTVÁN**,
m. kir. fővadásznál LIPTÓ-UJVÁR.

1 drb. ára 50 kr., 5 drb. 2 frt 25 kr., 10 drb. 4 frt, csomagolási és póstadíj nélkül. — 50 darab
ára 20 frt s az ár előleges beküldése mellett a szállítás bérmentve.

Megrendelések vagy az ár előleges beküldése, vagy pedig utánvet mellett eszközölhetők, az utóbbi
mód azonban sokkal költségesebb. 2—3

A Vadász-Naptár-nak nem lenne szabad egy jóra való vadászember szobájából sem hiányoznia.

MEGJELENT

a

BLUM ÉS TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

legujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú cégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságu földmívelésügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus
hó 11-én kelt magas intézkedésével,

cégünk ujjal megbízott

a nagytekintetű erdőtiszték és az erdészeti altiszték egyenruha szállításával.

Tisztelettel értesítjük, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati cikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHÁK

a legjobb francia és angol divat szerint készíttetnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

Óvakodjék mindenki oly cégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják
régii vevőinket félrevezetni.

Kiváló tisztelettel

BUDAPEST, IV.

Sütő utca 2, Szervitater sarkán.

BLUM és TÁRSA

elsőrangú egyenruha készítő intézete.

Ő csász. és kir. Fensége József főherceg udvari szállítói.
Szerb kir. udvari szállítók. A földm. m. kir. miniszterium szállítói.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.